

Digitální technologie pomáhají eliminovat rizika v bezpečnosti práce

PRAHA, 5. 10. 2023 - Digitální společnost a digitální technologie s sebou přinášejí nové způsoby, jak se učit, bavit se, ale také pracovat. Rozvoj digitálních technologií, jako je umělá inteligence (AI), pokročilá robotika, rozšířená konektivita, internet věcí, velká data, systémy začleněné do oděvu, mobilní zařízení a online platformy mění povahu práce a místo jejího vykonávání, stejně jako kdo ji vykonává a kdy, a v neposlední řadě také způsob její organizace a řízení, a to včetně BOZP. Zvláště malé podniky potřebují odbornou pomoc, která jim pomůže naplno využívat všech výhod moderních technologií a zároveň eliminují možná rizika.

Digitální technologie přinášejí do pracovního procesu nespočet zlepšení, zrychlují výrobní i řídicí procesy, poskytují lepší přehled o všech aktivitách. Na pracovištích se stále častěji setkáváme s roboty, koboty, monitorovacími technologiemi, inteligentními osobními ochrannými pracovními prostředky, průmyslovými exoskeletony a virtuální a rozšířenou realitou, která je využívána mimo jiné i ke školení zaměstnanců.

Široké využití nacházejí tyto moderní postupy a systémy rovněž v BOZP, například tím, že umožní přemístění pracovníků z nebezpečných pracovních situací prostřednictvím inovativních způsobů sledování nebezpečných expozic nebo zlepšením kvality práce tak, že zbaví pracovníky opakujících se či rutinních úkolů. Digitální technologie a nové formy práce zároveň mohou pracovníkům přinášet výhody, jako jsou vyšší úroveň autonomie a flexibility. Mimo to zjednodušují přístup různorodé pracovní síly na trh práce, zejména rizikovým skupinám, jako jsou osoby s postižením, starší pracovníci a osoby s povinnostmi domácí péče.

Jako vše nové, s čím se teprve sžíváme, mohou nastat situace, kdy se tyto novinky stávají nejen vynikajícími pomocníky, ale mohou přinášet i některá úskalí, které je nutné mít pod kontrolou a včas je eliminovat. Nejrozumnější formy digitálních technologií využívají nejen velké a nadnárodní společnosti, ale stále častěji se uplatňují také v malých a podnicích i v mikropodnicích. Právě tyto subjekty tvoří v Evropské unii téměř 99 % veškerých firem (v ČR je to asi 98 %) a zaměstnávají skoro polovinu všech pracovníků. Tyto podnikatelské subjekty mají obecně horší přístup k informacím důležitým pro své fungování a řízení, a proto potřebují dobré metodické nástroje a odbornou pomoc, jinak se často zbytečně obávají nových postupů a změn, které s digitálním věkem přicházejí. Přitom právě na poli BOZP jsou digitální technologie ideálním prostředkem pro šíření důležitých informací a řízení možných rizik.

Této skutečnosti si je vědomo i Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), které cíleně podporuje digitalizační aktivity v oblasti BOZP a prostřednictvím Výzkumného ústavu bezpečnosti práce (VÚBP) realizuje projekty, osvětu a přináší informace pro zaměstnavatele, zaměstnance, odborové organizace a další zainteresované subjekty.

Jedním z hlavních projektů v této kategorii je vývoj aplikace IDRIS (monitorovací systému pro plnění požadavků bezpečnosti práce a požární ochrany a monitorování možných rizik), který bude v plném rozsahu dostupný pro uživatele na adrese <https://idris.vubp.cz> do konce letošního roku: „V České republice tvoří téměř z 60 % špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko na pracovišti hlavní příčinu pracovních úrazů. Tento negativní trend mohou zastavit a výrazně zlepšit právě nástroje IDRIS, kdy mikro a malé podniky za pomoci těchto nástrojů budou moci lépe hodnotit rizika, kterým jsou

vystavení zaměstnanci na jejich pracovištích. Cílem platformy IDRIS je tak tento problém v nedostatečných hodnocení rizik překonat a přispět ke zlepšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v mikropodnicích a malých podnicích,“ vysvětluje Anna Cidlinová, vedoucí projektového oddělení a projektový manažer VÚBP.

Vedle projektu IDRIS rozvíjí VÚBP rovněž aplikace BOZP ve virtuální realitě a 2D aplikace a zároveň vytváří podcasty a specializované webové stránky. V neposlední řadě se také věnuje osvětové činnosti pro odborníky i širokou veřejnost. Na digitalizaci v BOZP se v aktuální kampani „Bezpečná a zdravá práce v digitálním věku“ zaměřují i semináře pořádané pod hlavičkou EU OSHA - Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (European Agency for Safety and Health at Work).

Zajímavé a užitečné informace týkající se využití a možností virtuální reality v BOZP najdou zájemci na <https://www.vrsafe.cz>. V rámci tohoto projektu vznikly jednak samostatné VR aplikace a dále také 2D interaktivní aplikace, což je vlastně zjednodušená obdoba k VR brýlím. Tyto aplikace jsou dostupné na zmiňovaném webu.

Další projekty VÚBP související s digitalizací:

- Vývoj aplikace pro analýzu a hodnocení rizik BOZP včetně tvorby nástrojů pro jednotlivé profese: <https://vubp.cz/vyzkum-a-vyvoj/aktualne-resene-projekty/?id=121> (web a aplikace [idris.vubp.cz](https://www.vubp.cz) a [hodnocenirizik.cz](https://www.hodnocenirizik.cz))
- Virtuální realita v BOZP: <https://vubp.cz/vyzkum-a-vyvoj/aktualne-resene-projekty/?id=126> (web <https://www.vrsafe.cz/>)
- Předávání informací v oblasti BOZP, krizového řízení a ochrany obyvatelstva pro širokou veřejnost prostřednictvím technologických trendů: <https://vubp.cz/vyzkum-a-vyvoj/aktualne-resene-projekty/?id=139>
- Chytré pracoviště pro bezpečnost a ochranu zdraví pracovníků: <https://vubp.cz/vyzkum-a-vyvoj/archiv-ukoncenyh-projektu/?id=29>

Kontakty:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Karlovo náměstí 1359/1
128 01 Praha 2

Oddělení inspekce a bezpečnosti práce

Telefon: +420 950 191 111

Výzkumný ústav bezpečnosti práce

Jeruzalémská 1283/9,
110 00 Praha 1

Telefon: +420 221 015 844

E-mail: info@vubp.cz